

Datum
2021-01-27
Adress
205 80 Malmö
Diarienummer
FSN-2020-3362

Yttrande

Till
Kommunstyrelsen

Remiss angående Remiss från Socialdepartementet - Utbetalning av ersättning för personlig assistans endast vid tillstånd STK-2020-1687

Funktionsstödsnämnden lämnar följande yttrande:

Yttrande

Funktionsstödsnämnden ställer sig positiv till förslaget om att Försäkringskassan respektive kommunen ska ges möjlighet att neka utbetalning av assistansersättning respektive ekonomiskt stöd till skäligen kostnader för personlig assistans om den assistansberättigade anlitar en anordnare utan tillstånd och vill framhålla att detta är i linje med Malmö stads handlingsplan ”Att förebygga och hantera ekonomisk brottslighet och oegentligheter i välfärden”.

Nämnden anser att förslaget stärker avsikten med det befintliga kravet på tillstånd; att värna tryggheten för den assistansberättigade genom att säkerställa att anordnare av personlig assistans uppfyller vissa grundläggande krav. Nämnden instämmer i förslaget att motsvarande bestämmelse bör införas som ett nytt andra stycke i 9 d § LSS, som föreskriver att ersättning inte betalas ut för personlig assistans som har utförts i strid med vissa i paragrafen angivna krav som ställs vid utförandet av personlig assistans.

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) informerar redan idag Försäkringskassan när ett tillstånd dragits in. Motsvarande sker inte när det gäller kommunerna, då IVO inte har information om i vilka kommuner anordnarna bedriver verksamhet. Att IVO, genom att kräva nödvändig upplysning från anordnaren framöver ska kunna lämna information om indraget tillstånd även till kommunerna anser nämnden är bra. Detta kommer att göra det enklare för kommunen att ha kontroll på vilka verksamheter som förlorar sitt tillstånd. I nuläget får nämnden denna information från Försäkringskassan, den enskilde eller genom att handläggaren på myndigheten granskar tillståndet på IVO:s hemsida. Funktionsstödsnämnden har inom ramen för ett intensifierat arbete med oegentligheter inom personlig assistans bland annat haft fokus på att kontrollera att samtliga anordnare av personlig assistans som förvaltningen betalar fakturor till har tillstånd från IVO. Information från IVO gällande indragna tillstånd enligt detta förslag välkomnas av nämnden och bedöms underlätta kontrollgruppens arbete framöver.

I nuläget är det inte möjligt enligt gällande lagstiftning att neka utbetalning till den försäkrade även om denne anlitar en anordnare som saknar tillstånd så länge ersättningen förmedlas av den försäkrade (med hänvisning till Högsta förvaltningsdomstolens dom den 21 februari 2019 i mål 6518-17). Detta innebär att assistansersättning och ekonomiskt stöd till skäligen kostnader för personlig assistans kan betalas ut till en assistansberättigad som anlitar en assistansanordnare som saknar tillstånd. Nämnden instämmer i utredarens bedömning att frånvaron av en bestämmelse som hindrar utbetalningar i sådana fall ökar risken för fusk och missförhållanden inom verksamheter som bedriver personlig assistans. Det bör inte vara möjligt att kringgå kraven på tillstånd i 23 § LSS genom att den assistansberättigade själv ersätter anordnaren för dennes kostnader för lämnad assistans, utan med assistansersättning eller ekonomiskt stöd för personlig assistans ska tjänsten personlig assistans endast kunna köpas av en anordnare med tillstånd.

Så som utredaren framhåller innebär förslaget att kommunerna med kort varsel, med hänvisning till kommunernas basansvar för insatsen personlig assistans, kan behöva anordna assistans för en person som anlitat en anordnare som blivit av med tillståndet. Nämnden anser att det behövs en utökad beredskap till följd av förslaget i jämförelse med den beredskap som finns idag för att möta behov i andra liknande situationer, exempelvis när en anordnare går i konkurs. Detta kan leda till både svårigheter i personalplaneringen och kostnadsökning.

Funktionsstödsnämnden ställer sig positiv till förslaget att ersättning ska kunna lämnas för assistans som utförts efter att anordnaren förlorat sitt tillstånd, men innan den assistansberättigade har underrättats om detta, under förutsättning att anordnaren under avtalstiden har haft ett korrekt tillstånd för att bedriva den överenskomna verksamheten.

Förslaget innebär också att kommunen, efter att ha fått information från IVO om att ett tillstånd har dragits in, ska informera den assistansberättigade om detta så att denne kan byta anordnare alternativt anställa egna assistenter. Funktionsstödsnämnden instämmer i utredarens bedömning att förslaget kan vara förknippat med något ökade handläggningskostnader för att uppfylla informationskravet.

Ordförande

Roko Kursar

Nämndsekreterare

Jesper Salö